

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.  
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak.  
Egész évre ———— 24 kor.  
Félévre ———— 12 " "  
Negyedévre ———— 6 " "  
Egy hóra ———— 2 " "  
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.  
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével  
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 128. szám.

Szerda június 4.

## A közegészségügyi szolgálat reformja.

(Befejező közlemény.)

Írta: dr. Fialowski Béla, kir. törvényszéki orvos.

Nagybeeskerek, június 4.

II.

Nem akarom tovább fejtegetni a törvényjavaslat intézkedéseit; ezekből is már látszik, hogy ezen új törvényjavaslat a közegészségügy fejlesztésére előnyösen fog hatni.

Igen, azt mondhatná valaki, hogy előnyös a törvényjavaslat egyedül az orvosokra és nem a közegészségügyre. Tényleg látszólag úgy van, hogy az orvosok feltételül jobb helyzetbe jutnak a törvény intézkedése folytán, azonban ez csak természetes, mert hiszen az orvosokat a közegészségügytől elválasztani nem lehet s ha a közegészségügy körül foglalkozók méltányoltatnak, az ügy maga is nyer, mert éhes sereggel várakat bevenni nem lehet.

No de nem is egyedül az orvosok sok éven át hangoztatott kívánságai voltak a törvényjavaslat készítésénél a döntő körülmény, hanem, amint azt a törvény indokolása mondja, az alábbiak.

Az országban ez ideig van 484 községi orvosi állás, amelynél az évi összes fizetés 570.202 koronát tesz ki, az átlagos évi fizetés 1178 kor. A fizetés azonban oly aránytalan, hogy a legkisebb községi orvosi fizetés 100 kor., a legnagyobb 4800 korona, 111 orvosnak fizetése 1000 koronán alul, sőt 10 orvosnak évi fizetése 200 koronán alul van.

Körorvosi állás az országban van jelenleg 1169, ezeknél az évi összes fizetés 1,289.133 kor.-t tesz ki, az átlagos évi fizetés

tehát 1102 korona, a legkisebb körorvosi fizetés 180 kor., a legnagyobb 3200 kor. 400 körorvosi állásnál, tehát az összes körorvosi állások  $\frac{1}{3}$ -ának többjénél 1000 koronán alul van az évi fizetés, sőt 59 állásnál 400 koronát sem tesz ki.

Ezen rendszertelen, igen alacsony fizetésnek az a következménye, hogy körülbelül 190 orvosi állás az országban állandóan betöltetlen és pedig rendszerint oly helyeken, hol sem egyéb közhivatali vagy magánorvos sincs.

A törvényjavaslat a fizetések egységessé tétele, a javadalmazásnak szolgálati évekkel arányosan emelkedésével a személyi, helyi pótlék és rendkívüli segély nyújtásával azt célozza, hogy mindenhová kerüljön orvos.

Azt hinné az ember, hogy ezen szegényes állapotok csak a szegény felvidéki vármegyékben van meg. Nálunk Torontál vármegyében sem a legrozásabak az állapotok, nevezetesen megyénkben 38 községi orvosi állás van, ezek közül 7 magasabban van jelenleg díjazva, mint a törvény kontemplálja, 18 épp úgy, de 13 alacsonyabban.

Van vármegyénkben összesen 53 körorvosi állás, melyek közül 10 a törvény-szabta díjazáson felül van fizetve, 17 épp úgy, de 26 azon alul van díjazva. Ebből érthető is, hogy Torontál vármegyében is folyton váltakoznak a körorvosok, sőt 2 kör van, amely ugyszólván állandóan üresedésben van s csak „helyettesítés” útján töltik be a szomszéd orvosok egyike, vagy másika.

Mindezeket fog segíteni az új törvény, a községek terhe kevesbedik, mert az állam fogja az orvost fizetni, továbbá az érdekelt községek nem lesznek kény-

telenek messziről hozatni orvost s a hatósági orvosi teendők is rendszeresen lesznek ellátva s a betegek is könnyen juthatnak majd mindenütt orvoshoz. Így tehát közegészségügyi szempontból haladás az új törvény intézkedései.

## HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$  ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 $\frac{1}{2}$  óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Június 6. Rendkívüli városi közgyűlés.

Június 15. Közig. bizottság ülése.

— Személyi hir. Dr. Perisics Zoltán polgármester Budapestről — ahová hivatalos ügyekben utazott — több napi távollét után visszatért Nagybeeskerekre.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Nagybeeskerek város képviselőtestülete szombaton, folyó hó 6-án délután 3 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya a Katincepuszta parcellázási ügye lesz.

— A bíróság köréből. A m. kir. igazságügy-miniszter a nagyikindai kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesé dr. Szendrődy Gábor kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter özv. Jurás Józsefné szül. Antal Berta alsószombatfalvi áll. menház vezetőnőt a németécskai állami kisdodovodához kisdodovónóvé nevezte ki.

— Állandó választmányi ülés. Az állandó választmány holnap délután 4 órakor a városházának nagytermében ülést tart, amelyen a szombati rendkívüli közgyűlés tárgyát készítik elő.

## A „TORONTÁL” tárcája.

Gyerek.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

III.

A gyerek betegségének kínos, nehéz hangulata végig ömlött az egész házban. Gyámoltalan kicsi, gyenge teste évek óta küzd, viaskodik a betegséggel, mely váratlanul, hirtelen, orvul támadt reá és egyre fojtogatja, öli és pusztítja. Ágyba szorítja, elszívja erejét, győtri, rázza, kinezta a csöppnyi ember szervezetét, amely kétségbeesett erővel védekezik a testébe hullott nyavalya ellen. Kicsi arca hol kigyullad, hol pedig színt veszti, amint birkózik a betegség ellen és elröppenni készül.

Fárasztó tülekedés, nehéz viaskodás ez, melyben hol az egyik, hol a másik látszik egy pillanatra győztesnek.

A férfi elfordította tekintetét, hogy ne lássa a gyerek gyötrelmét, melyet százszoros erővel érez az ő lelke. A színes, meleg otthon sivar lett és üres, a napsugaras, virágos szoba illatos levegője fullasztó. A ragyogás, a fényesség kiszálni belőle.

Amikor a fájdalom így reászakad, zudul az ember lelkére és a nehéz gondoktól megbolondulásig feszül a feje, titokban gondolatai támadnak az embernek. Vajjon felérnek-e a szenvedések azokkal az örömekek, melyek a házas élettel együtt járnak. Nem-e hosszabban tartók az árnyak, melyek a ragyogást nyomon követik.

A gyerek iránt való mélyeséges, odaadó szeretet a gyerekekkel együtt nő. Naponkint erősebb, nagyobb lesz, terjeszkedik és lassan betölti az ember egész lelkét, amint nyílik a gyerek esze, mozdul a keze és elsőt lép a lába. Első napon még csak nagyon halvány ez az érzés és ez a magyarázata annak, hogy az ellobbant gyermek élet után akárhány anya még csak könnyet sem ejt. És ugyanez a jelenség azoknál az anyáknál, akik csak nagyon keveset foglalkoznak a gyerekekkel. Ismeretlen ezek előtt az az ezerféle öröm, melyet a gyerekek szerez, az a gyerek, amely egyedül lett rendeltetése, hivatása, egész tartalma egy életnek.

Künn lassan alkonyodni kezdett. A szobában egyre nőtt a homály.

Később jött az orvos. A férfi aggodalommal leste minden mozdulatát. Súlyos, nehéz az állapota a gyerekeknek. Az orvos már másodízben jött, megmérte a beteg lázát, mire arca még komolyabbá vált. A fejét csóválta, huzogatta a vállát, aztán elment.

A férfi erős alakja még jobban meggyőnyedt. Rettenetes állapot ez, csak az ismeri, aki már átélte. Nyitott szemmel, tehetetlenül nézi elmulását annak, aki előttünk legdrágább. Az átok, a fohász nem segít és sikoltani szeretne az ember, de csak nyögni tud.

Két kezével kétségbeesve kapaszkodik a férfi a kicsi ágy vaslécibe, mintha csak így akarná utját állni az elmulásnak, amely a lázban vergődő csöppnyi lélek felé már az ajtón kopogtat. És

nem is vette észre az asszonyt, aki szomoruan, csendesen és erőtlennül, mint az árnyék, lépett a szobába. Lerakta fejéről kalapját, lehuzta keztyűit és odakuporodott az asztalhoz. Ott kezébe temette szép arcát, melyet még halványabbá tette a nagy szenvedés és csendesen sirni kezdett. A férfi a sírásra lett figyelmes. Ugy hitte, hogy a betegség, elleni küzdelemben, virrasztás közben kifáradt elcsigédett asszony elérékenyedeése ez és vigasztalni igyekezett. Felkelt az ágytól, a közös bánat hajtotta az asszonyhoz, aki azonban riadtan háritotta el magától férje kezét.

— Ne érintsen. Ne... ne

A férfi aggodalommal állott meg.

— Margit...

— Ne közeledjék — szólott szomoruan az asszony — miközben még hevesebben kezdett sirni.

— Mi történt? Szóljon!

— Nem szabad érintenie. Beszennyezné magát.

Ijedt mozdulattal lépett vissza a férfi. Egy pillanatra elfeledte még beteg gyermekét is, minden gondolatát lekötötte különös viselkedése az asszonynak. Az reá emelte könnyben uszó szomorú tekintetét és beszélni kezdett. Minden szava égető parázs volt a férfi lelkére.

— Méltatlan lettem a maga szeretetére. Magam bontottam fel azt a köteléket, amely alapja volt eddig együttmaradásunknak. Magam sem tudom, hogyan történt, csak azt, hogy megtörtént. A gyerekért, a gyerekekért tettem.

A férfi attól félt, hogy összeesik attól, amit

Ujdonságok a nyári idényre:

napernyők, kalapvirágok, harisnyák, gyermektrikók, fürdő-cikkek, gyermek batisztfekőtök. \* Játékszerkiállítás.

BENÓ TESTVÉREK

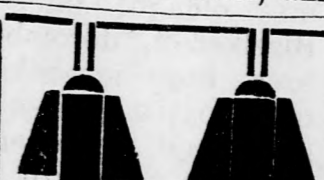
358-15.15

ezelőtt Kókits A. F., divat- és rövidárkereskedés „a pillangóhoz”.

NAGYBEESKEREK.



Alapítatott 1870.



Telefon 201 sz.

— **Sabuoth.** Izraelita polgártársaink holnap és holnapután ünneplik 3320-ik évfordulóját annak az eseménynek, hogy az Isten menydörgés, lángok s harsona hangja között kihirdette a népnek a tizparancsolatot.

Ebből az alkalomból a helybeli izr. templomban az istentisztelet pénteken délelőtt 10 órakor, szombaton pedig fél 10 órakor kezdődik.

— **Főúri esküvő.** Mint fővárosi levelezőnk jelenti, Zichy Géza Lipót grófnak és hitvesének, Karátsónyi Melanie grófnőnek fia tegnap délben vezette oltárhoz az egyetemi templomban Bissingen Maritta grófnőt, Bissingen és Nippenburg Ernő grófnak és hitvesének nevezett Justh Márta csillagkeresztes hölgynek leányát. Násznagy Zichy János gróf volt, tanuk voltak: Zichy József gróf, Karátsónyi Jenő gróf v. b. t. t., Bissingen Ferdinánd gróf ezredes és Révay Gyula báró. Nyoszolóleányok voltak: Bissingen Elza, Hanna és Irma grófnők, Karátsónyi Mimi grófnő, Zichy Feodora grófnő, Révay Margit bárónő. Vőfélyek voltak: ifj. Zichy Gyula gróf, Révay Gyula báró, Pallavicini György örnagy, Széchenyi István gróf, Bissingen Ernő és Károly grófok, uszályhordók: Bissingen Antal Ottó és Zichy György grófok.

— **A kulturegyesület ismétlő-tanfolyamai.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek felnöttek számára a tél folyamán rendezett magyar nyelvi ismétlő-tanfolyamai közül Zichyfalván május 30-ikán tartották meg a záróvizsgát. A tanfolyamon, amelyet Mihályfi József tanító vezetett, 41 hallgató vett részt szép eredménnyel. A záróvizsgán a kulturegyesület részéről dr. Ürményi Sándor bírálati járási főszolgabíró jelent meg.

— **Tanítóválasztás.** A nagyikindai gör. kel. szerb hitközség képviselőtestülete tegnap ejtette meg a Terzin Mita elhalálásával megüresedett tanítói állásra a választást, mely alkalommal Nikolics Mitát választották meg nagy szótöbbséggel tanítónak.

— **Szerb kongresszusi választások.** Temesvárról írják: Két kongresszusi mandátumért erős küzdelem készül a radikális párt és az önálló szerbek között. A kongresszus annak idején megsemmisítette a temesvári mandátumot, a melyért most Manojlovics János dr. országos képviselő, radikális párti Putnik Száva dr. nagyikindai ügyvéd önálló pártival fog mérkőzni. Itt a radikális jelölt győzelmére van kilátás. Az aradsi választókerületben a Pavlovics Lyubomir dr. öngyilkossá lett kongresszusi képviselő madátumáért Jaksics Vászta dr. nagyikindai ügyvéd önálló párti és Tyósiacs Milán radikális párti küzdenek. Itt a választás, azt hiszik, az önálló párt győzelmével fog végződni.

— **A nagybecskereki csipke.** Ez alatt a szerény jelzés alatt mutat be a csipkekiállítás néhány varrott csipkét. A puncto di Venezia,

hallani fog. Erőtlenül hátrált, holott ököllel szeretett volna reárontani a síró asszonyra. Széles, erős vállával neki dőlt a falnak és egyre felerédő arccal hallgatta az asszony vallomását.

— Pénz kellett és maga nem tudta azt megszerezni. Azt pedig nem akartam, hogy miattunk vétebbe essék. Hiszen akkor nem mentettük volna meg a gyereket, a maga neve az övé is és annak a névnek tisztának kellett maradnia. Voltam a bankban és előleget kértem. Ha látta volna, mennyire rimáncodtam — megesett volna mindenkinek a szive. De annak az embernek nincs szive, még azzal fenyegetett, hogy elbocsátja magát is. Elhagyott minden eröm, nem láttam többé csak a gyereket, nem hallottam, csak az ő kinos, fájdalmas, panaszos sirását.

— Az előleg...

Az asszony utálattal dobott egy csomó aranyat maga elé. A sok arany csengve szóródott széjjel az asztalon. Egyik-másik leesett a szoba padozatára és egy arany épen a férfi elé gurult. A férfi egy szót sem volt képes kiejteni, erős teste szinte vonaglott a lelkét szorongató nagy fájdalom alatt. Szörnyű indulatában odarugott az elé hullott arany felé:

— Rongy!

Az asszony, aki mindenét adta oda a gyerekekért, elalkudta tisztaságát, becsületét, esdő tekintettel fordult a férfihez. Alázatosan, meghunyászkodva, megtörve, földig sujtva. És kérlelni kezdte, esdekelve, ölje meg, gázolja agyon, érzi, hogy reaszolgált, megérdemli. Majd ismét más oldalról intézett rohamot a férfi ellen. Hízkelkedett, dorombolt, akár egy macska. Nem azért, hogy megbékítse, bocsánatot nyerjen, hanem hogy a gyerek mellett maradhasson. Jóságos, majd kegyetlen lett, öntudatlan és ravasz, egy buta nagy szív, amely oly óriási, hogy gondolkodni is tud és amely azt hiszi, hogy öszfőnös ügyességével és az örök nőiség millió furfangjaival felülkerekedik, győzedelmeskedik gyermeke betegsége felett is.

Sirt és esdekelt tovább és bánatosan szo-

moru hangjában benne volt minden fokozata annak az érzésnek, melylyel egy férfiszívet megvenni lehet.

— Elmegyek, ha nem is küld, csak addig engedjen maradnom, míg a gyerek erőre kap, felgyógyul. Apolni akarom, virrasztani nappal és éjszaka és majd meglátja, mire leszek képes. Fel fog gyógyulni. Köleszönök neki erőt az én erőmből, odaadom cserébe a saját életemet és lábra kap, fogjuk hallani a kacagását, visszatér ennek a háznak minden ragyogása és akkor elmegyek én, hogy soha többé nem hallanak felőlem.

A férfi szívét lassan megvette a nyomorult asszony könyörgése. Érezte, hogy nem is gyűlöli már ezt az asszonyt, szánja, mivel ez nem is annyira bűnös, mint inkább szerencsétlen. Engeszteléssel fordult az asszony felé, aki egyszerre kiérezte a férfi lágyuló tekintetéből a bocsánatot, mire ujjongó örömmel futott a beteghez.

Mérhetetlen szeretettel, mely képes lenne minden hatalommal megküzdeni, borult gyermeke felé. Gyenge karjaival átkarolta az ágy vánkósát és dobogó szívvel reszkette hajolt a betegre, óvatosan, gyöngéden, feltve, rettegve, hogy szívének boldog, hangos dobogása, kitörő, ujjongó nagy öröme fel ne riaszsa azt álmából.

Lecsukott szemekkel, fehér arccal pihent a gyerek. Az az ösztönt dobogó anyai szív nem tudta többé felébreszteni. Az asszonyt megijesztette a gyerek halotti nyugalma, levetette magát a földre és úgy szóltgatta, hivatgatva, becézve, szeretettel

— Baba, édes, ne aludj! Ébredj már. Bogaram, mindenem, életem én vagyok itt...

Csuszva közeledett a gyerekhez és oda-szorította hozzá bársnyos sima meleg arcát. A másik pillanatban kétségbeesetten sikoltotta el magát és erőtellenül hullott a földre.

— Meghalt...

A langyos tavaszi levegőben egy nap alatt virágborultak az orgonabokrok. A kipattant sok-sok fehér fűrt illatosan bologott be az ablakon.

Gallovich Jenő.

— **Agyonhengerelt gyermek.** Kisteremián a napokban Hügel János, aki egy földhengerlővel hajtott a földekre, Bugaresics Miklósnak 5 éves kis leánykáját, amint az utcán a porban játszott, elgázolta. A nehéz hengerlő összenyomta a kis gyermek fejét és mellét, úgy, hogy szörnyet halt. Hügel ellen az eljárást megindították.

**Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

## Esküdtszék.

### Halálos tréfa.

Az esküdtszéki ciklusnak mai negyedik napján megtartott főtárgyalás csak rövid időt vett igénybe.

Szegény, a műveltségnek legeslegalacsonyabb fokán álló, korlátolt belátóképességgel bíró éretlen suhancok voltak, akik egy éretlen tréfából kifolyólag egy embertársuk életét oltották ki.

Putics Mladen 25 éves melencei községi kanász állt ma az esküdtek előtt halált okozó súlyos sértéssel vádolva.

Putics és a többi kanász meg akarták tréfálni Nikolics Tima társukat, akit azután Putics, mivel az a tréfába nem akart belemenni, bottal úgy fejbeütött, hogy még aznap meghalt.

Az esküdtszék a mai tárgyaláshoz következőkép alakult: Elnök Junker János, szavazóbírák: Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző Szöllőssy Ernő, ügyész Czenger Nándor, védőügyvéd dr. Zsupánszki Szlavko.

Rendes esküdtek: Szeles József, Nagy József, Anheier Károly, Wetzl Ödön, Zemene Ferenc, Pálkás János, Schön György, Belovay Menyhárt, Nagy Mátvás, Pintye Gyura, Asztalos Imre és Karaffa Ernő.

A vádlott kihallgatása után, a bizonyítási eljárás befejeztével Czenger Nándor kir. ügyész nagyhatású vádbeszédet és dr. Zsupánszki Szlavko védőügyvéd szintén hatásos vádbeszédet mondott.

A szokásos replikák elhangzásával az esküdtek rövid tanácskozás után meghozták a marasztaló verdiktet, melynek alapján a kir. törvényszék Putics Mladent halált okozó testi sértés büntette miatt 1 évi és 6 havi börtönre ítélte el, melybe a 4 havi vizsgálati fogság beleszámítatik. Az ítélet jogerős.

§ **Végzetes harag.** (A tegnapi tárgyalás.) Portscheller Péter offisencaiai gazda ügyében, aki tegnap szándékos emberölés kísérlete miatt ült a vádlottak padján, a kir. törvényszék este 10 órakor hozott ítéletet.

A délutáni tárgyaláson, a bizonyítási eljárás befejezése után dr. Konyovics György kir. ügyész nagyszabású vádbeszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a vádlottnak féltékenységgel való védekezése meg nem állhat, mivel az összes beidézett tanuk azt vallották, hogy Portschellerné minden tekintetben kifogástalan asszony. Rámutat a vádlottnak könnyen haragra lobbanó, összeférhetetlen természetére és kéri az esküdteket, hogy szándékos emberölés kísérlete miatt mondják ki bűnösnek a vádlottat, mert alkalmas fegyverrel akarta kioltani embertársának életét és az a körülmény, hogy cselekedetének végeredménye nem következett be, az a tettes szándékán kívül fekvő okoknak tudandó be. Kéri a vádlott megbüntetését.

A vádbeszéd után dr. Kardos Samu ügyvéd mondott hatásos védőbeszédet, melyben a vádlott bűnösségét elismerve, az öntudatlan állapot, illetve az erős felindulás megállapítását kéri. Fejtegeti a vádlottnak családi életét, amelyből cselekményének lélektani okait magyarázza. A szándékos emberölés kísérletét nem tartja megállapíthatónak s azért marasztaló verdikt esetén az erős felindulás kimondását kéri.

Az ügyész és védő replikája után az esküdtek tanácskozára vonultak vissza és fél tíz órakor kimondották a verdiktet, amely szerint Portschellert szándékos emberölés kísérlete miatt bűnösnek találták.

A kir. törvényszék Portschellert e verdikt alapján 2 évi fegyházra ítélte el. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

Gyermekeknek



és felnőtteknek.

Kiváló táplálékos egyszőcsés és gyenge, a fejlődésben visszatart minden kora gyermeknek részére. Elősegíti az izom- és csontképződést, megakadályozza a meggyűntet a hamamát, harfolyást, bébihurult stb.

„A csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az Áruházi helyeken, vagy R. Karaffa utján, Wien, I. 753/2-4.1

műfol  
a legi  
mint  
hangu  
szöveg  
hatáso  
francia  
legjob  
ságit  
kiadás  
zenem  
miatt  
tartalm  
40 kor  
tartalm  
adja fé  
É  
évre a  
zenemű  
körut 2  
árjegyz  
E  
eredet  
szünid  
tulesni  
kon. Ig  
latot s  
ünnepe  
kal fog  
Mit  
nyitotta  
jelentés  
ban meg  
Azu  
terjeszte  
kötött  
törvényj  
vazott m  
S ü  
vasutór  
aradi v  
referált,  
nelkül fo  
K o  
helyi érd  
ról szóló  
S z t  
felszólal  
fogadták  
Köv  
törvény.  
igazságüg  
gresszus  
államtika  
Ezut  
ismerteti  
fogadásra  
El is  
Végü  
nak még  
Ezze  
megállap  
Buda  
eredeti tá  
bán Buda  
királyhoz  
A ke  
Buda  
eredeti tá  
ködsi sz  
ülését. Az  
latot intéz  
nem tart  
Buda  
eredeti táv  
bán-ma d  
kereskedel  
Wekerle  
látogatást  
hoszabb

## Irodalom.

\* A „Zenélő Magyarország” közismert zene-mű folyóirat ép most megjelent 358-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, mint I. Siposs Antal, „Szerlem rózsája” című hangulatos, szép dalát, Szepessy László gyönyörű szövegére. II. Franek Gábor, „Az utolsó ajándék” hatásos műdalát. III. Kusz Ferenc „Melancholia” francia népszerű boston-keringőjét, zongorára.

Elismert tény, hogy annyi zeneművet, s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s azon felül a 20 kiváló becses, 40 kor. bolti árt képviselő, zenemű ujdonságot tartalmazó „Husvétü zenealbum”-ot teljesen ingyen adja féléves előfizetőinek.

Előfizetések a most folyó január—júliusi fél-évre a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 22. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

## TÁVIRATOK.

### Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tekintettel a pünkösdi szünidőre, a tisztelt Ház igyekezik gyorsan tulesni a még elintézésre váró javaslatokon. Így ma is egész csomó kisebb javaslatot szavaztak meg, hogy a pünkösdi ünnepek után a többi nagyobb javaslatokkal foglalkozhasson a Ház zavartalanul.

Miután Justh Gyula elnök megnyitotta az ülést s a szokásos elnöki jelentéseket megtette, harmadszori olvasásban megszavazták a büntető novellát.

Azután Kubik Gyula előadó be-terjesztette a vasuti árufuvarozás dolgában kötött nemzetközi egyezményről szóló törvényjavaslatot, amelyet vita nélkül szavazott meg a Ház.

Sümegei Vilmos több helyi érdekű vasutáról — köztük a nagy kiskinda—aradi vasutáról — szóló törvényjavaslatról referált, amelyeket a Ház szintén vita nélkül fogadott el.

Kovács Pál előadó a budapesti helyi érdekű vasutak villamossá alakításáról szóló törvényjavaslatot terjesztette be.

Szterényi József államtitkár rövid felszólalása után ezt a javaslatot is elfogadták.

Következett az ügyvédi nyugdíj-törvény. Itt az elnök jelenti, hogy az igazságügyminiszter a párbajellenes kongresszuson lévén elfoglalva, Meskó László államtitkár helyettesíti.

Ezután dr. Nagy Dezső előadó ismerteti a törvényjavaslatot s ajánlja elfogadásra.

El is fogadják vita nélkül.

Végül ugyancsak vita nélkül elfogadnak még több kisebb javaslatot.

Ezzel azután, a holnapi napirend megállapításával, az ülés véget ért.

### A bán a királynál.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán Budapestről Bécsbe utazik, ahová a királyhoz megy külön kihallgatásra.

### A képviselőház pünkösdi szünete.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a pünkösdi szünét előtt holnap tartja utolsó ülését. Az ülésen még több kisebb javaslatot intéznek el s azután jövő szerdaig nem tart ülést a Ház.

### A horvát helyzet.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma délelőtt előbb Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél, majd később Wekerle Sándor miniszterelnöknél tett látogatást s mindkét kormányférfiaval hosszabb ideig tanácskozott. A bán a

horvát válsághírekre vonatkozólag kijelentette, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak.

### Nemzetközi párbajellenes kongresszus Budapesten.

Budapest, június 4. (A „Torontál” ered. távirata.) Ma délelőtt nyílt meg a nemzetközi párbajellenes kongresszus, amelyre nagy számmal jöttek el a párbajellenes mozgalom külföldi apostolai. Megjelent a kongresszuson Bourbon herceg is, aki régi lelkes vezetője a párbajellenes akciónak. A herceget a kongresszus tagjai élénk ovációban részesítették. A kongresszuson a magyar kormány képviselőjében Günther Antal igazságügyminiszter jelent meg s nagyhatású beszédet mondott. Utána az egyes államok képviselői beszéltek. A kongresszus tagjainak tiszteletére délben az országos kaszinóban diszebed volt, este pedig diszeledés lesz az operában.

### A paksi mandátum.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A paksi választókerületben a hivatalos jelölt lemondott s így az egyedi jelölt most mádi Kovács János.

### Válság Szerbiában.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések, a szerb kormány helyzetét a választások eredménye folytán válságosnak tüntetik föl. Tegnap az a hír is járta, hogy a kormány lemond, ma ezt a hírt azonban korainak mondják. A kormány előbb kompromisszumot kísérel meg az ellenzékkel s ha ez nem sikerülne is, bizik a vasárnapi pót-választások eredményében, amelyből azt hiszi, megfelelő többséghez jut a skupstinában. Ha az eredmény nem volna kedvező, akkor is várja előbb az új skupstina összes ülését.

### Az egyiptomi alkirály a szultánnal.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, az egyiptomi alkirály tegnap odaérkezett, hogy a szultánnal tisztelegjen.

### Tífusz Hajduböszörményben.

Budapest, június 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Hajduböszörményből jelentik, ott a tífusz nagy mértékben pusztít. A veszedelmes járvány főleg a cigányok közül szedi áldozatait. A hatóság a legszigorubb óvintézkedésekkel küzd a járvány ellen.

### Határidő-üzlet.

Budapest, június 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 20'64— — Rozs (októberre 1908.) . . . 17'78— — Zab (októberre 1908.) . . . 14'64— — Tengeri (júliusra) . . . 13'28— — Tengeri (új) . . . 12'64— —

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

## Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)



Jó érzés, testi üdeség, munkakedv sokaknak el van tiltva étvágytalanság és emésztő gyengeség folytán. Ily esetekben kétségen kívül legjobb hatása van a Rohitschi Tempel-Forrásnak vagy tisztán, vagy vízzel, cognackal, tejjel vagy gyümölcsnedvvel vegyítve. — Magyarországi főelárusító: Hoffmann József Budapest, Bathory-u. 8. Kitűnő gyógyszer! Orvosilag ajánlva!

Vérköpésben, szivhajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből ki-derült, hogy ilyeneknek egyedül

## Labi Erzsébet-gyógyvíz

ajánlatos fogyasztásra, amely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkitűnőbb borvíz** és enyhén sós ize miatt mindenki, **még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz** a gyomor és légső hurutos megbetegedésénél.

Megrendelhető a forrásbirtólásnégnél Szolyván (Bereg megye).

## GOLDBERGER A. V.

HIRDETÉSI IRODA

BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR”-BA

(KÁROLY-KÖRUT 22.)

HELYEZTETETT AT.

507—5.4

5492/1908. tkvi sz.

536—1.1

## Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Schwab Henrik ittvarnoki lakos végrehajtónak Schwab József és neje szül. Duft Borbála ittvarnoki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 5775 kor. tökekövetelés és járuléki iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő Ittvarnok községi 204. sz. tkjvben A. I. 3—4. sorsz., 80. és 150—86—1/a/2. hrsz. a. foglalt 220 □-öl területű beltelek és 66. és 66—1—2/a/b/b. hrsz. alatt foglalt 381 négyszögöl területű beltelek és 140. ö. i. számú ház 2152 kor. kikiáltási árban 1908. évi augusztus hó 10-ik (tiz) napjának d. e. 10 órájkor Ittvarnok községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérlet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 215 kor. 20 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvszék tkvi irattárában és Ittvarnok községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvszék, mint tkvi hatóságnál 1908. évi május hó 31-ik napján.

Szabó,

kir. törvszéki bír.

## Angol lokomobil

= eladó =

12-es, kitűnő jó karban

Vörös Antalnál, Perlaszon.

(Torontál megye.)

533—5.1

**Vonatok érkezése és indulása**  
**Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.**  
**Érvényes 1908. május hó 1-től.**

**Érkezik:**

**a) A nagybecskereki pályaudvarra:**

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.  
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.  
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.  
 Szegedről: (mótorokcsi) d. e. 9 óra 47 perc.  
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

**b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:**

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.  
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.  
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.  
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.  
 Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

**Indul:**

**a) A nagybecskereki pályaudvarról:**

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.  
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.  
 Szegedre: (mótorokcsi) délután 1 óra 15 perc.  
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

**b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:**

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.  
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.  
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.  
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.  
 Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.  
 Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.  
 Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.  
 Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.  
 Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

**NYOMDÁSZ-  
TANULÓNAK**

egy jó családból való  
fiú azonnal felvétetik.  
Bővebbet e lap kiadó-  
hivatalában. :-

52-x.23

Helyben, nagyobb iparvállalatnál egy  
**házi szolgálta**  
felvétetik. — Irás és olvasás tudása  
megkivántatik. :-  
Cím megtudható a kiadóhivatalban.  
484-x.1

**Mérlegképes  
könyvelő**

elvállal olcsó díjazás mellett a  
délutáni és esti órákra könyve-  
lést és más irodai munkákat.  
Cím a kiadóhivatalban.  
423-x.11

**Hirdetmény.**

Az „Antalfalvai Előlegezési- és Hitel-egylet mint Szövetkezet“ alólirt igazgatósága, egyetemben a felszámolás alatt álló eme szövetkezet cégjegyzésére jogosított felszámolóival, közhírré teszi, hogy nevezett cég felszámolás utján szövetkezeti minőségében feloszlik és megszűnik és „Antalfalvai Bank Részvénytársaság“ néven részvénytársasággá alakul át.

Ezért felszólítanak a társasági hitelezőket, hogy követeléseiket a kereskedelmi törvény 202. §-ának megfelelően ezen hirdetésben történő harmadszori közzétételtől számított 6 (hat) hó alatt a társasággal szemben érvényesítsék.

Antalfalva, 1908. évi június hó 1.

Antalfalvai Előlegezési és Hitel-egylet, mint Szövetkezet igazgatósága.

Antalfalvai Előlegezési és Hitel-egylet, mint Szövetkezet felszámolásban.

Karlovsky, Csaplovics János, Paraszka.  
531-3.2

1891/1908. sz. A csenei járás főszolgabirjától.

**Pályázati hirdetmény.**

Csene községben üresedésben lévő és 1000 korona javadalmazással egybekötött segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi június hó 25-ig a csenei szolgabiroshoz nyujtsák be.

Csene, 1908. évi június hó 1.

Uzbasich,  
főszolgabiró.

530-3.2

**HIRDETÉSEK**  
FELVÉTELNEK A  
**„TORONTÁL“**  
KIADÓHIVATALÁBAN.

**Hirdetmény.**

Alólírott községi előljárók közhírré teszik, hogy az istvánvölgyi körjegyzőségnek 21 napra szükség van egy a **jegyzői teendőkben jártas kisegítőre**, kinek napidija az utazási költségen kívül 4 kor.-ban van megállapítva. Ajánlatok az előljáróságnál adandók be.

Istvánvölgy, 1908. évi május hó 29.

Mihályfi Mihály, Litzenberger Jakab,  
jegyző. 528-3.2 bíró.

Eladó, két darab teljesen felszerelt  
**Johnston kéveköto aratógép**

mely 1906. évben szállítottatott  
ujjonnan és csak egy napig  
lett használva, 600 koronáért  
darabonként.

**Cím e lap kiadóhivatalában.**

516-x.8

**Valódi brünni szövetek**

• az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfürdő- hoz (kabát, nad- rág és mellény)	1 szelvény 12 korona
előgondó, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turisztalódent, selyemkamagart stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

**SIEGEL-IMHOF Brünn.**  
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.  
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.  
Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

226-40.23

**ALMÁSY ÉS SZEPESY**  
könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**  
Telefon 22. Telefon 22.

**Ajánunk antiquarico, de teljesen új állapotban:**

Gracza: „A magyar szabadságharc története“, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története“, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lyrai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek“, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok“ 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

**AZ „IDEAL“ IRÓGÉP**  
torontálmezei vezérképviselősege.

229-x.20